

บทคัดย่อ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี และพฤติกรรมเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่ม สาวประเภทสอง ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561

สุปิยา จันทรมณี^๑, ฐิติพงษ์ ยิ่งยง^๑, นิรมล ปัญสุวรรณ^๑, วัชรพล สีนอ^๑, ไพโรจน์ จันทรมณี^๒

^๑กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, ^๒วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น จังหวัดตาก

ความเป็นมา: จากการศึกษาปี พ.ศ. 2557 พบความสัมพันธ์การติดเชื้อเอชไอวีกับการใช้ยาเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักในกลุ่มสาวประเภทสอง (Transgender; TG) การทราบผลการติดเชื้อเอชไอวีเป็นบวกมาก่อน และกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 24 ปี เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลตรวจที่เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ในครั้งนี้ จึงทำการศึกษปัจจัยและพฤติกรรมเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มสาวประเภทสองของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาภาคตัดขวางแบบสำรวจซ้ำ (Serial cross-sectional survey) และกลุ่มตัวอย่างมาจากกลุ่มประชากรเดิม (Same dynamic population) ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ภูเก็ต และชลบุรี จังหวัดละ 150 คน รวม 600 คน โดยปรับปรุงจากฐานข้อมูลเดิม พร้อมทำแผนที่และทำการคาดประมาณกลุ่มเป้าหมายตามแผนที่ เครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าระวังฯ คือ Tablet Assisted Self-Interview (TASI) พร้อมเก็บตัวอย่างสารน้ำในช่องปากเพื่อตรวจหาการติดเชื้อ HIV สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย มัชยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Odds ratio (OR) และ Adjusted odds ratio (AOR)

ผลการศึกษา: กลุ่มสาวประเภทสอง จำนวน 600 คน อายุเฉลี่ย 26.97 ปี สถานภาพโสดร้อยละ 68.17 จังหวัดกรุงเทพมหานครมีความชุกของการติดเชื้อเอชไอวี สูงสุดร้อยละ 17.33 เมื่อทำการถ่วงน้ำหนักประชากรทั้ง 4 จังหวัดความชุกของการติดเชื้อเป็นร้อยละ 10.99 จังหวัดชลบุรีมีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักครั้งล่าสุดมากที่สุดร้อยละ 83.01 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี คือ การทราบผลการติดเชื้อเอชไอวีเป็นบวกมาก่อน และการใช้อินเทอร์เน็ตในการหาคู่นอนชายอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง มีความสัมพันธ์กับการตรวจที่เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ AOR 12.67 (95%CI 2.30-69.75) และ AOR 2.01 (95%CI 1.05-3.85) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยการกินยาป้องกันการติดเชื้อก่อนมีการสัมผัส (Pre-Exposure Prophylaxis: PrEP) พบว่าผู้ที่ไม่กินยามีโอกาสติดเชื้อเอชไอวีเป็น 5.22 เท่าของผู้ที่กินยา และผู้ที่มีอาการผิดปกติที่สงสัยว่าเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมามีโอกาสติดเชื้อเอชไอวี 1.87 เท่าของผู้ที่ไม่มีอาการ

สรุปและวิจารณ์: อัตราการติดเชื้อเอชไอวีสูงในกลุ่มสาวประเภทสอง มีการใช้ถุงยางอนามัยที่ต่ำ การใช้อินเทอร์เน็ตในการหาคู่นอนมีความสัมพันธ์ต่อการติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่า 25 ปี มีการติดเชื้อไม่ต่างจากกลุ่มที่อายุมากกว่า 25 ปี การกินยา PrEP สัมพันธ์กับการลดการติดเชื้อเอชไอวี แต่การรณรงค์ใช้ถุงยางอนามัยยังมีความจำเป็นและต้องใช้เป็นมาตรการควบคู่กันไปกับการกินยา PrEP จะทำให้การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: สาวประเภทสอง, อัตราความชุกการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, การเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง

Abstracts

Factors associated with HIV Prevalence and Risk Behaviors among Transgender in Thailand, 2018

Authors : Supiya Jantaramanee¹, Thitipong Yingyong¹, Niramon Punsuwan¹, Watcharapol srinor¹, Phairoj Jantaramanee²

¹Division of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health,

²Northern College

Background: The previous study was shown drugs used before sexuality and known HIV result and age over 24 years were association with HIV positive in year 2014. Therefore, this study aims to monitoring epidemic trends of HIV prevalence and associated risk behaviors, investigates the relationship between individual factors and HIV positive result.

Methods: The study design was serial cross-sectional survey conducted in 4 Provinces such as Bangkok, Chonburi, Chiangmai and Phuket. Sampling technique, same dynamic population database update, mapping place of TG meeting area. The target populations were counted on sites of mapping and population estimation. Tablet Assisted Self-Interview was instrument for self-complete questionnaires, oral fluid sample were collected for HIV-antibody testing. Univariate and Multivariate Logistic Regression was used to determine association between characteristics of TG participants and HIV positive result, that provided OR, AOR and 95%CI

Results: Total 600 TGs were illegible for inclusion in analyses, mean age of participants was 26.97 years, 68.17% reported single status. The highest HIV prevalence was 17.33% in Bangkok. 83.01% of TG reported always having safe sex as defined by always wearing condoms during anal-sex, highest percentage found in Chonburi. HIV positive results were associated with using internet for having sex with male sex worker OR 1.88 (95%CI 1.00-3.55). Multivariate analysis showed with knowing HIV result before participation in study AOR 12.67 (95%CI 2.30-69.75) and using the internet to finding male sex worker for having sex AOR 2.01 (95%CI 1.05-3.85), None Pre-Exposure Prophylaxis (PrEP) AOR 5.22 (95%CI 0.43-62.69) and having STI symptom in 1 month AOR 1.87 (95%CI 0.63-5.59), associated with HIV positive results.

Discussions and Conclusions: The result show high prevalence rate of HIV infected in transgender. There is a low percentage in condom use. Using the internet to find a partner can affect HIV infection. TG Juvenile groups age under 25 have the similar HIV infection as those older. PrEP is association with the reduction of HIV infected but condom campaigns are still be needed, the combination of both have effective to prevention HIV infected and sexually transmitted diseases which are important programs in Thailand.

Keywords : Transgender, HIV prevalence, Risk behaviors Surveillance